

SPRAWOZDANIE

**Z REALIZACJI ROCZNEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY
MIASTA CZĘSTOCHOWY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI,
O KTÓRYCH MOWA W ART. 3 UST. 3 USTAWY
Z DNIA 24 KWIETNIA 2003 R. O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOŁONTARIACIE, NA 2015 ROK**

**Częstochowskie
Centrum Organizacji
Pozarządowych**

MAJ 2016 R.

WSTĘP

Celem Roczego programu współpracy Miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w roku 2015 było kształtowanie partnerstwa miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi dla wspólnych działań służących definiowaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmocnienie aktywności społeczności lokalnej. Działania podjęte w ramach Programu przyczyniły się do poprawy jakości życia mieszkańców Częstochowy, poprzez pełniejsze zaspokajanie ich potrzeb, umacnianie partnerstwa pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi, wsparcie organizacji pozarządowych w realizacji ich zadań statutowych, zapewnienie efektywniejszej realizacji zadań publicznych poprzez włączenie organizacji pozarządowych w realizację tych zadań oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez rozwój lokalnych społeczności i wspieranie ich liderów.

Współpraca odbywała się na zasadzie pomocniczości, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, przy jednoczesnym zachowaniu suwerenności każdej ze stron.

Uczestnikami programu były organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, prowadzące działalność pożytku publicznego oraz mające swoją siedzibę na terenie Częstochowy, lub działające na rzecz jej mieszkańców.

Na koniec roku 2015 r. w Częstochowie zarejestrowanych było 753 stowarzyszeń i fundacji (z czego 72 to organizacje posiadające status organizacji pożytku publicznego), w tym:

- z siedzibą zarządu głównego w Częstochowie – 429,
- jednostki terenowe 119,
- jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych 20,
- związki Ochotniczych Straży Pożarnych 3,
- stowarzyszenia zwykłe (nieposiadające osobowości prawnej) 81,
- fundacje 142

oraz 7 spółdzielni socjalnych.

Roczny program współpracy Miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi na rok 2015 zawierał możliwe formy współpracy oraz zakres priorytetowych zadań zaplanowanych do przekazania organizacjom pozarządowym, jak i określił mierniki efektywności Programu.

Nazwa miernika	Wartość miernika w 2015 r.
liczba ogłoszonych konkursów	20
liczba ofert, które wpłynęły w ramach konkursów	468

liczba ofert, które wpłynęły w trybie małych zleceń	60
liczba wniosków złożonych przez organizacje pozarządowe w ramach inicjatywy lokalnej (w ramach naboru w 2015 r.)	41
liczba umów zawartych na realizację zadań publicznych w ramach konkursów (w tym umowy wieloletnie)	482
liczba umów zawartych na realizację zadań publicznych w ramach małych zleceń	54
liczba umów zawartych na realizację inicjatywy lokalnej (w ramach naboru w 2014 r.)	23
wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu miasta na realizację zadań publicznych	31.774.986,77
liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych z przedstawicielami organizacji pozarządowych	7
liczba utworzonych wspólnych zespołów i komisji o charakterze doradczym i opiniującym	7

Tabela 1: Mierniki efektywności realizacji Programu Współpracy samorządu Miasta Częstochowy

FORMY WSPÓŁPRACY

1. Zlecenie zadań publicznych

W roku 2015 organizacjom pozarządowym udzielono 482 dotacje (w tym w ramach umów wieloletnich) na realizację zadań publicznych, na kwotę 31.774.986,77 zł, co stanowiło 2,8 % wydatków budżetu miasta, w tym udzielono 54 dotacji w trybie małych zleceń na kwotę 357.019,50 zł. Z takiej formy wsparcia skorzystało łącznie 209 podmiotów, w tym 197 organizacji pozarządowych i 12 podmiotów kościelnych i wyznaniowych. W czasie obowiązywania Programu ogłoszono 21 otwartych konkursów ofert:

- 1) otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy na rok 2016 r.,
- 2) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego na rok 2016 z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej pod nazwą: "Prowadzenie pięciu Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej na terenie miasta Częstochowy w 2016 roku",
- 3) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych miast Częstochowy w 2015 r. z zakresu edukacji ekologicznej,
- 4) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu ochrony zwierząt dotyczącego zapewnienia opieki zwierzętom bezdomnym oraz dzikim na terenie gminy Częstochowa w latach 2015 – 2017 i prowadzenia w tym celu schroniska dla bezdomnych zwierząt w Częstochowie przy ul. Gilowej 44/46,
- 5) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- 6) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. pn. „Pogodna jesień – starzej się zdrowiej”,
- 7) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- 8) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu przeciwdziałania patologiom społecznym,
- 9) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu ochrony i promocji zdrowia,
- 10) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu pomocy społecznej dot. zorganizowania wypoczynku integracyjnego dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z Częstochowy i Pforzheim w ramach współpracy polsko-niemieckiej,

- 11) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu programu aktywizacja i integracja (pai) pn. "Praca to jest to",
- 12) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. pn.: „Zorganizowanie festynu rodzinnego z okazji dnia dziecka na rzecz lokalnej społeczności dzielnicy Błeszno”,
- 13) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 14) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. pn. „Szkolenie młodzieży w zakresie sportu żużlowego”,
- 15) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. pn. „Punkt konsultacyjno – diagnostyczny (PKD)”,
- 16) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. pn. „Udział w zawodach sportowych na wysokim poziomie współzawodnictwa – II liga piłki siatkowej kobiet”,
- 17) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2016-2019 z zakresu pomocy społecznej,
- 18) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r. z zakresu polityki społecznej miasta Częstochowy ze szczególnym uwzględnieniem programu działań na rzecz seniorów na lata 2014-2020 „Częstochowa seniorom”,
- 19) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r z zakresu pomocy społecznej pn. „Wspieranie rodzin oraz osób ubogich i zagrożonych ubóstwem ”,
- 20) ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych gminy miasta Częstochowy w 2015 r z zakresu ochrony i promocji zdrowia „Edukacja zdrowotna w zakresie profilaktyki schorzeń psychicznych”.

Nazwa zadania publicznego	Kwota dofinansowania w 2011 r. (w zł)	Kwota dofinansowania w 2012 r. (w zł)	Kwota dofinansowania w 2013 r. (w zł)	Kwota dofinansowania w 2014 r. (w zł)	Kwota dofinansowania w 2015 r. (w zł)
Kultura i sztuka	400.000,00	400.600,00	457.835,97	490.500,00	437.000,00
Wychowanie dzieci i młodzieży	11.082,88	15.430,00	39.680,00	34.404,00	29.649,00
Kultura fizyczna i turystyka	2.697.901,57	3.388.500,00	0,00	3.774.894,00	4.150.929,51
Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży	92.770,00	84.050,00	81.471,00	71.000,00	241.500,00
Edukacja ekologiczna	20.100,00	30.118,00	30.622,00	34.495,00	37.415,00

Ochrona zdrowia	22.150,00	31.640,00	125.597,00	99.700,00	134.070,00
Przeciwdziałanie patologiom społecznym, w tym profilaktyka poprzez sport	471.000,00	162.4261,98	454.500,00	742.420,00	632.100,00
Pomoc społeczna oraz prowadzenie placówek (w tym na podstawie umów wieloletnich)	4.995.305,07	4.928.717,49	0,00	23.129.101,13	24.782.343,76 (w tym 2.657.215,00 dotacja województwa)
Opieka nad bezdomnymi zwierzętami	800.000,00	860.000,00	910.000,00	960.000,00	972.960,00
Mediacje	0,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00
Małe zlecenia	86.150,00	199.495,92	176.691,49	182.558,66	357.019,50
RAZEM	9.596.459,52	11.562.813,39	23.360.027,01	29.619.073,24	31.774.986,77

Tabela 2: Podział środków finansowych na poszczególne zadania wg danych przekazanych przez wydziały merytoryczne

Z przedstawionego zestawienia jasno wynika, że w stosunku do roku 2014 więcej środków przekazywane jest do podmiotów ekonomii społecznej w ramach tzw. „małych zleceń” (wzrost o 48%) oraz konkursów ofert na następujące zadania:

- Kultura fizyczna i turystyka (wzrost o 9%),
- Wypoczynek zimowy i letni dzieci i młodzieży (wzrost o 70%) ,
- Edukacja ekologiczna (wzrost o 8%),
- Ochrona zdrowia (wzrost o 25%),
- Pomoc społeczna oraz prowadzenie placówek (w tym na podstawie umów wieloletnich) (wzrost o 6,67%).

Szczegółowy wykaz dotacji udzielonych poszczególnym organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych w 2015 roku stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego sprawozdania.

2. Wzajemne informowanie się o kierunkach działalności

Miejszem wymiany doświadczeń i informacji w zakresie działań podejmowanych w obszarze współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi, w tym sposobu zlecania zadań publicznych były obrady w formule grup tematycznych realizowanych w 2015 roku, tj.:

- „Kultura i dziedzictwo narodowe” – (8 września),
- „Kultura fizyczna i turystyka” (9 września),
- „Problematyka społeczna i zdrowotna” (10 września),
- „Edukacja ekologiczna, nauka i wychowanie” (11 września).

Celem spotkań była ocena realizacji Roczego programu współpracy samorządu miasta Częstochowy w 2015 roku oraz konsultacje z organizacjami pozarządowymi projektu programu współpracy na rok 2016.

Ponadto w 2015 r. zawiązały się nowe certyfikowane partnerstwa na rzecz społeczności lokalnych, tj.:

- 25 czerwca 2015 r. „Partnerstwo na rzecz osób z niepełnosprawnością”,
- 25 czerwca 2015 r. „Partnerstwo na rzecz osób bezdomnych”,
- 25 czerwca 2015 r. „Partnerstwo na rzecz osób starszych”,
- 25 czerwca 2015 r. „Partnerstwo na rzecz rodziny”,
- 1 grudnia 2015 r. „Częstochowa – mówimy NIE uzależnieniom i przemocy”.

Przedstawiciele wszystkich partnerstw sukcesywnie w ciągu roku spotykali się i omawiali m. in. następujące zagadnienia:

- organizowanie szeroko rozumianej integracji, aktywizacji społecznej oraz zawodowej osób z niepełnosprawnością,
- wzmożenie działań promujących pozytywne postawy wobec osób z niepełnosprawnością,
- podejmowanie działań łamiących stereotypy,
- promocja dobrych praktyk organizacji, w tym dzielenie się nimi z partnerami,
- podejmowanie wspólnych działań w zakresie w pozyskiwaniu środków na działanie,
- opracowanie do końca 2015 r. wspólnego kalendarza wydarzeń,
- zaprezentowanie Miejskiej Rady Seniorów w Częstochowie,
- przedstawienie założeń projektu Polskiego Instytutu Mediacji i Integracji Społecznej pn. „Obywatelski katalizator zmiany”,
- prezentacja przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych,
- omówienie założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Częstochowy na lata 2014-2020 oraz dziedziny programów operacyjnych.

Ponadto w trakcie spotkań każda organizacja partnerska miała okazję zaprezentować swoje działania, opowiedzieć o zasobach jakimi dysponuje.

Dodatkowo 27 sierpnia 2015 r. utworzono kolejne czwarte j Centrum Integracji Społecznej „PODAJ DALEJ” przy Stowarzyszeniu Pomocy Potrzebującym „Podaj Dalej”. Celem działalności CIS jest reintegracja społeczno-zawodowa. CIS to instytucja, która ma charakter edukacyjny, a jednym z elementów edukacji może być praca uczestników w ramach działalności handlowej, usługowej lub wytwórczej.

28 września 2015 r. podpisano porozumienie w sprawie realizacji Projektu „Jurajski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej” przez Agencje Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A. W ramach ww. Porozumienia strony zobowiązały się do utworzenia w siedzibie Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Focha 19/21 utworzenia Mobilnego Punktu Jurajskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej, który zapewniał wsparcie merytoryczne w postaci usług doradztwa ogólnego, biznesowego oraz specjalistycznego: marketingowego, prawnego i księgowego.

3.Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych

W dniu 27.01.2015 r. konsultowany był „Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na terenie miasta Częstochowy na lata 2015-2017”, regulujący zagadnienia związane z rozwojem pieczy zastępczej i opieki nad rodziną w Częstochowie. Dokument, oprócz opisu głównych założeń, zawiera m.in. diagnozę sytuacji rodzin i systemu pieczy zastępczej na terenie miasta oraz zasobów umożliwiających realizację programu, analizę słabych i mocnych stron systemu wsparcia rodziny i dziecka, opis celów strategicznych i zadań koniecznych do ich realizacji, adresatów programu, źródła finansowania oraz propozycję systemu wdrażania i monitoringu zadania.

11.03.2015 r. na stronie www.ngo.czestochowa.pl konsultowano projekt uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie tworzenia budżetu obywatelskiego, natomiast 12.03.2015 r. projekt uchwały Rady Miasta Częstochowy w sprawie określenia wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla niepublicznych żłobków i klubów dziecięcych na terenie miasta Częstochowy.

Na przełomie sierpnia i września 2015 r. pracownicy Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Częstochowie zaprosili częstochowskie organizacje pozarządowe i inne podmioty do wnoszenia uwag i propozycji do Programu na rzecz dzieci i młodzieży „Profilaktyka poprzez sport” na lata 2016-2019 oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016.

Ponadto w październiku przeprowadzono konsultacje dotyczące projektu Roczno programu współpracy samorządu miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi w roku 2016. Projekt Programu powstawał etapowo w procesie konsultacji z organizacjami pozarządowymi, poprzez uczestnictwo przedstawicieli organizacji pozarządowych w otwartych spotkaniach i obradach grup tematycznych dotyczących wybranych dziedzin współpracy oraz publikację projektu Programu na stronie www.ngo.czestochowa.pl.

Dodatkowo w grudniu 2015 r. konsultowano zmiany do Roczno Programu Współpracy Miasta Częstochowy z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami , o których mowa

w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie , na rok 2016.

4. Tworzenie i uczestnictwo przedstawicieli organizacji pozarządowych w zespołach o charakterze doradczym i inicjatywnym

W dniu 21.04.2015 r. powołano drugą kadencję Miejskiej Rady Seniorów w Częstochowie w skład której weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska osób starszych, przedstawiciele Uniwersytetów Trzeciego Wieku działających w Częstochowie, przedstawiciele wytypowani przez Radę Miasta Częstochowy i Prezydenta Miasta – łącznie 12 osób.

Głównym celem Miejskiej Rady Seniorów było słuzenie osobom starszym poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta. Miejska Rada Seniorów od miesiąca kwietnia 2015 roku odbyła 4 spotkania. Głównymi tematami omawianymi przez Radę było:

- przystąpienie do konkursu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w sprawie tworzenia Dziennych Domów „Senior-Wigor”,
- zapoznanie z działaniami na rzecz seniorów realizowanymi przez organizacje pozarządowe,
- złożenie wniosku do Prezydenta Miasta Częstochowy o przyjęcie w budżecie Miasta Częstochowy na rok 2016 zadania pn. „Utworzenie domu pomocy społecznej”,
- przyjęcie planu pracy na 2015 r. oraz na lata 2015 – 2019.

Ponadto 2 przedstawiciele Miejskiej Rady Seniorów uczestniczyło w projekcie pt. „Działaj Rozważnie i Skutecznie” organizowanym przez Stowarzyszenie MOST w Katowicach. Celem prowadzonych w ramach projektu warsztatów było uzupełnienie umiejętności przydatnych dla sprawnej działalności Rady, dotyczących pracy w kolejalnych zespołach doradczych, konsultacyjnych i inicjatywnych.

Natomiast w listopadzie 2015 r. został wybrany nowy skład Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych na lata 2015-2019. Rada jest organem opiniodawczo-doradczym. Kadencja rady trwa cztery lata. W skład Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych wchodzi 5 osób, w tym:

- 1) 3 przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz fundacji,
- 2) 1 przedstawiciel Rady Miasta,
- 3) 1 przedstawiciel Prezydenta Miasta Częstochowy.

Do zakresu działania rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,

- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miasta Częstochowy pod kątem ich skutków dla osób z niepełnosprawnością,
- opiniowanie i ocena realizacji projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych .

W 2015 r. odbyło się 6 spotkań formalnych Rady oraz nieformalnych. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych we współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej, z okazji Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnością, zrealizowała dwa filmy o charakterze kampanii społecznej:

- „Jesteśmy Tacy Sami”;
- „Jesteśmy Tacy Sami – Moje Marzenia”.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych w roku 2015 uczestniczyli również w posiedzeniach innych zespołów i komisji o charakterze doradczym i inicjatywnym, w tym Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Forum Gospodarczo-Społecznym, Radzie Sportu przy Prezencji Miasta Częstochowy, Zespole koordynującym realizację „Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Częstochowy na lata 2011-2015”, Zespole ds. wdrożenia na terenie Miasta Częstochowy programu upowszechniającego zasady zdrowego żywienia wśród dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach prowadzonych przez Miasto Częstochowa, Zespole koordynującym realizację „Programu Przeciwdziałania Narkomanii w mieście Częstochowa na lata 2014-2018”, Komisji opiniującej kandydatury do nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy w dziedzinie ochrony zdrowia im. dr Władysława Biegańskiego oraz Zespole działającym na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego w Częstochowie.

Przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w pracach 7 komisji konkursowych powoływanych w 2015 roku przez Prezydenta Miasta w celu zaopiniowania ofert złożonych na realizację poszczególnych zadań. W skład komisji konkursowych każdorazowo wchodził przedstawiciel Prezydenta Miasta z wydziałów merytorycznych Urzędu Miasta, pracownik Wydziału Polityki Społecznej oraz osoba wskazana przez organizacje pozarządowe.

5. Zawieranie umów o wykonanie inicjatywy lokalnej

Miasto Częstochowa kontynuowało zlecenie realizacji zadań publicznych w trybie inicjatywy lokalnej. W ramach naboru trwającego w 2015 roku złożono 41 wniosków na realizację inicjatywy lokalnej (19 wniosków złożyły organizacje pozarządowe). Dofinansowano 27 wniosków o wartości 1.000.000,00 zł, w tym 13 wniosków przygotowanych przez organizacje pozarządowe. Wybrane inicjatywy lokalne po podpisaniu umów zostaną zrealizowane w 2016 roku.

W 2015 roku zawarto 16 umów na realizację inicjatyw lokalnych na kwotę 934.971,58 zł, w tym realizatorem inicjatyw lokalnych było 11 organizacji pozarządowych. Najważniejsze działania sfinansowane w ramach inicjatywy lokalnej to m.in.: Akcent rzeźbiarski - rzeźba upamiętniająca postać Louisa Armstronga, budowa otwartej siłowni w dzielnicy Trzech Wieszców, festyn na Wrzosowiaku mający na celu integrację społeczności lokalnej dzielnicy, budowa ogrodzenia boiska piłkarskiego przy ul. Lourdyjskiej, „Częstochowa w czasie II Wojny Światowej”, czyli rajd ukazujący walory turystyczne i historyczne miasta Częstochowy jak również promowanie roweru jako ekologicznego środka transportu, obiekt Lekkoatletyczny przy Gimnazjum nr 18 i SP 53 i inne

6. Zawieranie umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

We wrześniu 2015 r. Prezydent Miasta Częstochowy ogłosił otwarty nabór na Partnerów Gminy Miasta Częstochowy w celu realizacji zadań pn. „Utworzenie i prowadzenie Podmiotów Ekonomii Społecznej w formie spółdzielni socjalnej”.

Celem zadania był rozwój ekonomii społecznej poprzez utworzenie i prowadzenie spółdzielni socjalnych na terenie Miasta Częstochowy. Na zamieszczone ogłoszenie oferty złożyło 6 organizacji.

Ponadto Gmina Miasto Częstochowa wspólnie z Fundacją Imago z Wrocławia oraz Fundacją Widzialni z Częstochowy kontynuowała realizację projektu pn. „Dostępni dla Ciebie! Aktywizacja młodych osób niepełnosprawnych w ramach Centrum Cyfrowych Kompetencji” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Umowę partnerską zawarto 25 kwietnia 2013 roku. Projekt został złożony ramach Priorytetu VII. Promocja integracji społecznej, Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i otrzymała dofinansowanie na jego realizację w okresie od 1 czerwca 2013 rok – 30 czerwca 2015 rok.

W roku 2015 podobnie jak w 2014, Miasto przekazało Spółdzielni Socjalnej „Jasne, że BUS” w drodze przetargu nieograniczonego zadanie polegające na zapewnieniu usług transportowych osób z niepełnosprawnością z terenu miasta Częstochowy.

7. Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych

Głównym zadaniem Centrum była profesjonalizacja częstochowskich organizacji pozarządowych poprzez organizację szkoleń i doradztwa, informowanie organizacji o potencjalnych źródłach finansowania i zasadach udzielania dotacji, organizowanie szkoleń i konsultacji z zakresu pozyskiwania funduszy zewnętrznych, ułatwienie dostępu do

komputera i internetu, wydawanie rekomendacji i opinii do wniosków, promowanie programów, na które można uzyskać środki ze źródeł zewnętrznych oraz wspieranie powstających organizacji. W 2015 roku organizacje pozarządowe korzystały nieodpłatnie z lokali będących w dyspozycji Centrum, organizując zebrania, konferencje, wernisaże.

Uzupełnieniem działalności Centrum był Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości świadczący wsparcie szkoleniowe i doradcze podmiotom ekonomii społecznej, w tym organizacjom pozarządowym. W ramach działalności Inkubatora stałym wsparciem otoczonych zostało 149 organizacji pozarządowych. Inkubator Społecznej Przedsiębiorczości Województwa Śląskiego funkcjonował w ramach projektu realizowanego przy wsparciu środków unijnych w ramach Poddziałania 7.2.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt był realizowany do 31 marca 2015 roku.

W listopadzie 2015 r. uruchomiono Elektroniczny Generator - narzędzie internetowe umożliwiające w prosty sposób wypełnienie oferty realizacji zadania publicznego składanej przez organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa, w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w ramach otwartych konkursów ofert oraz tzw. „małych grantów”. Wobec powyższego pracownicy Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych przeprowadzili 4 szkolenia grupowe oraz indywidualne dla podmiotów ekonomii społecznej nt. wypełniania ofert realizacji zadania publicznego w Elektronicznym Generatorze, tj.:

- założenie konta w Elektronicznym Generatorze,
- omówienie wzoru oferty zadania publicznego z wykorzystaniem Elektronicznego Generatora Urzędu Miasta Częstochowy,
- jak konstruować ofertę i jakie są główne elementy tworzenia projektu w Elektronicznym Generatorze,
- jak unikać błędów formalnych przy składaniu ofert do konkursu,
- ćwiczenia praktyczne z wykorzystaniem Elektronicznego Generatora Urzędu Miasta Częstochowy - uzupełnianie pól w Generatorze.

Dodatkowo pracownicy CCOP we współpracy z wyznaczonymi pracownikami merytorycznymi Urzędu Miasta Częstochowy przygotowywali opracowanie kompleksowych i jednolitych zasad przyznawania, rozliczania, monitoringu i kontroli dotacji z budżetu Gminy Miasta Częstochowy przyznawanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

8. Uczestnictwo we wspólnych inicjatywach organizowanych przez Miasto Częstochowa i organizacje pozarządowe

25 marca 2015 zostało zorganizowane spotkanie w ramach „dobrych praktyk” z przedstawicieli częstochowskich organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym, mające na celu promocje, wymianę doświadczeń oraz zacieśnianie współpracy pomiędzy podmiotami, którego gospodarzem było Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Agape”.

2 kwietnia 2015 r. miasto we współpracy m.in. ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi „Daj mi czas” po raz kolejny włączyło się w obchody Światowego Dnia Wiedzy na temat Autyzmu. Celem akcji było propagowanie i rozpowszechnianie wiedzy na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu oraz uświadomienie i uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób dotkniętych autyzmem i ich rodzin, kształtowanie postaw poszanowania dla „inności”, tolerancji i akceptacji osób niepełnosprawnych wśród częstochowian.

W ramach imprezy zorganizowano:

- premierę filmu pt.: „Razem na Niebiesko” z udziałem osób z autyzmem, Prezydenta Miasta Częstochowy Krzysztofa Matyjaszczyka, Arcybiskupa Wacława Depo, Muńka Staszczyka, Piotra Machalicy, Michała Bąkiewicza, Małgorzaty Iżyńskiej oraz młodzieży z częstochowskich szkół, muzyka zespół Shamboo,
- występ osoby z autyzmem,
- rozdanie Statuetek „Przyjaciół Osoby z Autyzmem”,
- zapalenie siedziby Częstochowskiego Centrum Organizacji Pozarządowych na niebiesko.

W dniu 17 maja 2015 r. przedstawiciele przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych, Miejskiej Rady Seniorów w Częstochowie oraz słuchaczy uniwersytetów trzeciego wieku w Częstochowie brali udział w IV Kongresie „Obywatel senior” Chorzowie. W programie Kongresu przewidziano m.in.:

- zajęcia sportowe dla seniorów, nordic walking,
- trening funkcjonalny dla seniora,
- coś dla ciała i dla ducha – stretching i relaksacja,
- miniturniej gier dawnych,
- rowerem po Parku Śląskim - w ramach treningu rowerowego można będzie poznać niezwykle ciekawe, a mniej znane miejsca w Parku Śląskim: ogród bylinowy, Galerię Rzeźby Śląskiej, parkowe rzeźby...,
- zostań Smakoszem – spotkanie z gotowaniem,

- zostać Mistrzem Kreatywnej Zabawy, by świat innych stał się ciekawy,
- spotkanie z fotografią,
- spotkanie z pierwszą pomocą,
- dizajn ze sznurka,
- występy i prezentacje, warsztaty rękodzieła, wystawa prac i hobby,
- zdrowie i uroda - zabiegi i porady.

30 maja 2015 roku w ramach 25. obchodów Dnia Samorządu Terytorialnego na Promenadzie im. Czesława Niemena odbył się Piknik Pozarządowy, podczas którego kilkadziesiąt częstochowskich organizacji zaprezentowało swoją działalność; była to także okazja do spotkania Podmiotów Ekonomii Społecznej, wymiany doświadczeń i wspólnych dyskusji.

14 czerwca 2015 r. we współpracy ze Stowarzyszeniem YAVA i Fundacją Oczami Brata, zorganizowano kampanię Kalejdoskop. Celem akcji społecznej „*Kalejdoskop... Tolerancja*” było solidaryzowanie się z osobami z niepełnosprawnością oraz osobami „innymi”, które są częścią naszego społeczeństwa. W ramach akcji zorganizowano: przemarsz, zabawy i animacje dla rodzin, rozpowszechniano ulotki informacyjne, zbudowano drzewo tolerancji, wykonano malowane baggie.

Natomiast 20 sierpnia 2015 r. odbyła konferencja „*Dopalacze i inne substancje psychoaktywne zagrożeniem XXI wieku*”.

Od 16 do 22 września 2015 r. odbywał się Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu pod hasłem "Wybieraj, zmieniaj, łącz". Głównym celem kampanii Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu było promowanie transportu przyjaznego dla mieszkańców, zachęcanie ich do łączenia dostępnych środków transportu, jednocześnie oszczędzając pieniądze, poprawiając kondycję i pozytywnie wpływając na środowisko. We współpracy z częstochowskimi organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami miejskimi zorganizowano wydarzenia promujące zrównoważony transport, tj:

- Rodzinny Bieg i Marsz Nordic Walking,
- zajęcia artystyczne i animacyjne dla dzieci
- wycieczka rowerowa śladami byłych obiektów sportowych w Częstochowie,
- dziennikarze kontra maszyna – „ALTERNATYWNIE DO CELU”,
- PIKNIK z okazji Dnia bez Samochodu,
- Dzień Bez Biletu.

19 września 2015 r. zlecono opracowanie i prowadzenie spotkania pod hasłem „Żywa Biblioteka / Human Library Częstochowa”. Głównymi celami „Żywej Biblioteki” było:

- tworzenie przestrzeni dialogu i porozumienia,
- działanie na rzecz poszanowania praw człowieka,

- przekazywanie wiedzy i doświadczenia osób narażonych na dyskryminację, stereotypizację, uprzedzenia, wykluczenie,
- kształtowanie postaw otwartości i akceptacji wobec inności.

25 września 2015 r. we współpracy z podmiotami ekonomii społecznej zorganizowano festyn "Poznaj Sąsiada" na placu przyszkolnym ZSS nr 23 przy ul. Legionów 58.

26 września 2015 r. roku zorganizowano Galę Ekonomii Społecznej, podczas której Prezydent Miasta Częstochowy wręczył najaktywniejszym przedstawicielom organizacji Nagrody za działalność w organizacjach pozarządowych w 2015 roku. Gala została poprzedzona obradami grup tematycznych z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego, kultury fizycznej i turystyki, problematyki społecznej i zdrowotnej, edukacji ekologicznej, nauki i wychowania. Podczas spotkań tematycznych przedstawione zostały propozycje zadań przeznaczonych do zlecenia organizacjom pozarządowym w 2016 roku które ujęto w Rocznym Programie Współpracy Gminy miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi na rok 2016.

Kolejną ważną datą był 16 grudnia 2015 r., czyli spotkanie świąteczne przedstawicieli częstochowskich organizacji pozarządowych.

9. Dostęp do lokali na prowadzenie działalności pożytku publicznego

W roku 2015 Miasto Częstochowa refundowało 42 organizacjom pozarządowym opłaty za wynajem i koszty użytkowania 44 lokali z zasobów miasta. Powierzchnia całkowita lokali wynajmowanych organizacjom wynosiła 4635,99 m², z tego refundacją objętych zostało 4054,98 m². Łączna kwota refundacji w 2015 r. to 162186,86 zł netto. Wśród organizacji korzystających z refundacji kosztów znajdowało się 15 organizacji o charakterze kombatanckim.

Koszt refundacji w 2010 r.	Koszt refundacji w 2011 r.	Koszt refundacji w 2012 r.	Koszt refundacji w 2013 r.	Koszt refundacji w 2014 r.	Koszt refundacji w 2015 r.
138.459,69	152.725,83	122.556,41	86.112,54	141.647,87	162.186,86

Tabela 3: Koszty refundacji lokali użytkowanych przez organizacje

Na wniosek organizacji pozarządowych, udostępniane zostały pomieszczenia pozostające w dyspozycji miasta celem przeprowadzenia konferencji, seminariów i spotkań. W ramach tych działań 27 organizacji podpisało porozumienia o nieodpłatne korzystanie

z pomieszczeń Centrum, a 44 organizacji podpisało porozumienia dotyczące adresu siedziby na ul. Focha 19/21 (siedziba centrum).

Organizacje pozarządowe korzystały w 2015 roku z nieruchomości gruntowych stanowiących własność miasta na zasadach użyczenia, użytkowania oraz dzierżawy. Z tej formy wsparcia korzystały 21 organizacje pozarządowe, w tym umowy użyczenia zawarte zostały z 7 podmiotami, umowy dzierżawy z 12 podmiotami, a umowy użytkowania z 2 podmiotami.

10. Promocja działalności prowadzonej przez organizacje pozarządowe i inne podmioty

Na początku roku przeprowadzono akcję „Zostaw swój 1% podatku w Częstochowie”, polegającą na promocji częstochowskich organizacji pożytku publicznego. W 2015 roku podatnicy podlegający częstochowskim urzędom skarbowym przekazali organizacjom pożytku publicznego kwotę 4 889 843,60 zł z podatku dochodowego za rok 2014, natomiast do częstochowskich organizacji pożytku publicznego trafiło 1 186 612 zł.

W dniach 28.02-01.03 odbył się „Weekend z organizacjami pozarządowymi”. W trakcie jego trwania mieszkańcy Częstochowy mogli zapoznać się z ofertą lokalnych organizacji pozarządowych, dowiedzieć się w jakich dziedzinach życia działają i jak wiele korzyści przynoszą mieszkańcom naszego miasta.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba podatników przekazujących 1% dla wszystkich OPP	57.373	67.763	74.514	79.229	79.788	86.031
Suma przekazanych środków dla wszystkich OPP	3.377.775,00	3.770.154,00	4.155.851,80	4.257.805,47	4.496.848,89	4.889.843,60
Liczba podatników przekazujących 1% dla częstochowskich OPP	11.021	14.659	15.672	17.668	17.457	18.862
Suma przekazanych środków dla częstochowskich OPP	783.916,00	900.352,00	970.151,30	1.021.317,57	1.080.767,49	1.186.612 zł

Tabela 4: Ilość podatników i wielkość przekazanych środków tytułem 1% podatku

We wrześniu roku 2015 Prezydent Miasta Częstochowy uhonorował statuetkami przedstawicieli organizacji pozarządowych. Laureatami zostali: Marek Ciuk Anna Gabarska Jerzy Kowalski Agnieszka Pawełczak oraz Fundacja Oczami Brata.

Podczas uroczystości dotyczących Dnia Pracownika Socjalnego wręczono nagrody przyznawane w formie Certyfikatu Prezydenta Miasta Częstochowy z tytułem „Miejsce Przyjazne Rodzinom z Dziećmi” oraz „Miejsce przyjazne osobom z niepełnosprawnością”. Konkursy mają na celu zaprezentowanie miejsc użyteczności publicznej, które są dostosowane do potrzeb rodziców z dziećmi oraz do osób z niepełnosprawnością, umożliwiając im uczestnictwo w życiu społeczno - kulturalnym Miasta Częstochowy.

Laureatami konkursu „Miejsce przyjazne rodzinom z dziećmi” zostali w kategorii miejsca kultury i rozrywki, obiekty sportowo-rekreacyjne i biblioteki: Filia Nr 14 Biblioteki Publicznej im. dr W. Biegańskiego (ul. Norwida 17/21) oraz Sztuczne Lodowisko działające w strukturach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (ul. Boya-Żeleńskiego 6/8).

Natomiast laureatami konkursu „Miejsce przyjazne osobom z niepełnosprawnością” zostali:

- w kategorii placówki oświatowe: Zespół Szkół Specjalnych nr 45 (ul. Czecha 15) oraz Niepubliczny Zespół Szkolno-Przedszkolny prowadzony przez Fundację MOZAIKA (ul. Staropolska 1),
- w kategorii placówki służby zdrowia: Hospicjum prowadzone przez Stowarzyszenie Opieki Hospicyjnej Ziemi Częstochowskiej (ul. Krakowska 45a) i Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek (ul. Wesola 14).

20 października w TVP Katowice został wyemitowany film „Współpraca się opłaca” w programie Śląska Ekonomia Społeczna. Jako przykład wypełniania misji społecznej mającej na celu pomoc osobom wykluczonym społecznie została pokazana praca częstochowskiego Samorządowego Zakładu Budżetowego Centrum Integracji Społecznej, mieszczącego się przy ul. Legionów. Oprócz wykonywania przez uczestników pracy podejmowane są działania w zakresie integracji społecznej i zawodowej, których celem jest dążenie do usamodzielnienia uczestników i wyprowadzenia ich poza pomoc społeczną.

22.12.2015 r. przyznano nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy w dziedzinie pomocy społecznej, tj. „Laur pomocy społecznej” oraz „Mecenas pomocy społecznej”. „Laur pomocy społecznej” - nagroda przyznawana osobom prywatnym, instytucjom lub organizacjom pozarządowym, których działania w szczególności zaznaczyły się w obszarze pomocy i integracji społecznej.

W tej kategorii wyróżnieni zostali Stowarzyszenia Częstochowskie Amazonki oraz Pan Dariusz Kapinos. „Mecenas pomocy społecznej” nagroda przyznawana w uznaniu za

bezinteresowną pomoc udzielaną podmiotom niepublicznym, działającym w tym obszarze oraz osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Wyróżniony została Pan Janusz Szota nauczyciel akademicki, były rektor Politechniki Częstochowskiej.

Oferta organizacji pozarządowych była na bieżąco prezentowana na stronie internetowej www.ngo.czystochowa.pl oraz portalu społecznościowym Facebook.

11. Pomoc w nawiązywaniu kontaktów międzynarodowych

W ramach współpracy zagranicznej w zakresie kultury fizycznej zorganizowano w dniach:

- 13-18 maja – udział przedstawicieli władz miasta oraz zawodników Amatorskiej Ligi Tenisa Stołowego w multisportowym wydarzeniu w Lourdes, zorganizowanym przez stowarzyszenie „Błękitna Gwiazda”. Delegacja uczestniczyła także w turnieju peloty baskijskiej oraz w corocznej ścieżce zdrowia wokół jeziora w Lourdes,
- 21-25 maja - udział sportowców Częstochowskiego Klubu Sportowego Budowlani w trójboju lekkoatletycznym w Pforzheim. Od wielu lat częstochowski klub współpracuje z Klubem Sportowym Gazelle. Lekkoatleci CKS Budowlani wzięli udział w różnych konkurencjach mityngu lekkoatletycznego, odnosząc trzy zwycięstwa: w biegu na dystansie 3 km, 800 m oraz w pchnięciu kula. Ponadto w biegu na dystansie 3 km zawodnik zajął wysokie drugie miejsce,
- 5-8 czerwca - udział zawodników Częstochowskiego Klubu Sportowego Budowlani w 14. Biegu Miejskim „Intersport Siebzehrüb1” na dystansie 3,2 km oraz 10 km. W zawodach uczestniczyło 240 osób. Jak co roku częstochowscy sportowcy zajęli czołowe lokaty, zarówno w klasyfikacji generalnej, jak i w swoich kategoriach wiekowych,
- 8-12 września - udział 6-osobowej delegacji Klubu Sportowego TV Altötting w 26. edycji Międzynarodowego Kryterium Ulicznego „Złota Mila”. Zawodnicy z Altötting uplasowali się w swoich kategoriach wiekowych poza pierwszą dziesiątką.

Ponadto w terminie od 3-9 sierpnia zorganizowano kolonie integracyjne w Częstochowie dla dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym z Pforzheim i Częstochowy. Celem wspólnego wypoczynku letniego było m.in. przełamywanie różnic kulturowych i barier językowych, niwelowanie uprzedzeń, zapobieganie ksenofobii, zawieranie przyjaźni oraz przybliżenie młodym ludziom idei współżycia w jednoczącej się Europie. Podczas wieczoru narodów uczestnicy projektu integracyjnego zaprezentowali symbole narodowe, kulturę, zwyczaje, a także modę z różnych epok i narodów.

Od 11 do 13 września przedstawiciele Telefonu Zaufania Północnego Schwarzwaldy z Pforzheim brali udział w obchodach 35-lecia Częstochowskiego Telefonu Zaufania.

Obchody zainauguowała konferencja zatytułowana „Kiedy przyjemność staje się uzależnieniem”, która odbyła się w Ratuszu Miejskim.

W dniach 9-11 października delegacja z Częstochowy brała udział w uroczystościach zorganizowanych w Lourdes z okazji 25. rocznicy podpisania Umowy Miast Bliźniaczych. Program uroczystości obejmował: spotkanie w merostwie z merem Lourdes, radnymi oraz przedstawicielami stowarzyszenia „Błękitna Gwiazda”. Punktem kulminacyjnym był wieczór folkloru francuskopolskiego, podczas którego wystąpił, entuzjastycznie przyjęty, Zespół Pieśni i Tańca „Częstochowa”, a ze strony francuskiej chór „Chanteurs Montagnards” oraz zespół „Les Pastourelles de Campan”. Podczas wieczoru serwowano dania kuchni polskiej i francuskiej przygotowane przez uczniów Liceum l’Arrouza. Na spotkania z członkami Błękitnej Gwiazdy, przedyskutowano możliwości rozwoju kontaktów między młodzieżą obydwu miast przy wykorzystaniu technik multimedialnych oraz dofinansowania europejskiego.

W dniach 18-22 listopada – pracownicy Urzędu Miasta Częstochowy brali udział w Międzynarodowej konferencji „Młodzi a rozwój lokalny”, która została zorganizowana w Fatimie przez Stowarzyszenie FAJUDIS. Głównym elementem konferencji były warsztaty, podczas których poruszone zostały zagadnienia dotyczące rozwoju, edukacji, roli turystyki w rozwoju lokalnym, a także nowych szans dla obszarów wiejskich oraz realizacji międzynarodowych projektów.

ZAKOŃCZENIE

Roczny Program współpracy miasta Częstochowy z organizacjami pozarządowymi na 2015 rok, pozwolił organizacjom realizować szereg zadań publicznych w zakresie kultury i sztuki, wychowania dzieci i młodzieży, kultury fizycznej i turystyki, wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, edukacji ekologicznej, zapobiegania patologiom społecznym i przeciwdziałania narkomanii, pomocy społecznej, w tym pomocy osobom niepełnosprawnym i seniorom. W 2015 roku przeznaczono na ten cel kwotę 31,8 mln zł. Co roku obserwujemy systematyczny wzrost środków przyznawanych organizacjom pozarządowym w drodze otwartych konkursów ofert i tzw. „małych zleceń”, co jest spowodowane przekazywaniem organizacjom przez miasto nowych zadań.

Równoległe ze wsparciem finansowym, organizacje otrzymały pomoc w zakresie rozwoju swoich zasobów, poszerzania działalności, pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań statutowych, podejmowania wspólnie z samorządem działań oraz promocji działalności pożytku publicznego. Koordynatorem i głównym realizatorem tych działań był Wydział Polityki Społecznej oraz działające w jego strukturach Częstochowskie Centrum Organizacji Pozarządowych. Działania te prowadzone były przy częściowym wsparciu środków zewnętrznych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.